Сабыйга

9·10
2001

Признан
победителем
и награжден
грантом
"Фонда Сороса"

НА ТАТАРСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ

Сабыйга

№ 9-10 (87-88) — 2001 ел
(сентябрь-октябрь)

Мәктәпкәчә
олы яшьтәге һәм кече
яшьтәге мәктәп балаларының
әдәби-нәфис журналы

ОЕШТЫРУЧЫЛАР:
«Сабыйга» журналы редакциясе хезмәт коллективы, Казан шәһәре хакимияте, «Мирас» журналы редакциясе, Татарстан белем министрлыгы

Баш мөхәррир

МИҢНӘХМӘТ СӘХАПОВ

Редакция советы:

Алла Айсина
Ирек Арсланов
Фаил Әхмәдиев
Мәхмүт Әхмәтҗанов
Әлфия Галимҗанова
Шәүкәт Галиев
Айрат Зарипов
Фирдәвес Зарифуллин
Лилия Сәхапова
Булат Солтанбеков
Фарис Харисов
Вахит Хаков
Заһир Хәкимов
Зөфәр Хәкимов
Әнәс Хәсәнов

Тышлыкта
Альберт Галимов рәсемнәре.

«Сабыйга» балалар журналының индексы — **73954**. Аңа Татарстан Республикасының, Русия Федерациясе составында булган республикаларның, край һәм өлкәләрнең, БДБ составына кергән дәүләтләрнең һәм чит илләрнең элемтә бүлекләрендә чикләнмәгән күләмдә язылырга мөмкин. Журнал татар һәм урыс телләрендә нәшер ителә. Редакциянең адресы: 420066; Казан шәһәре, Чистай урамы, 5 йорт. Бәйләнешкә керү өчен телефон: *(8432)* **49-35-54**. Журналга язылу һәм аны тарату мәсьәләләре буенча 38-59-78 номерлы телефон аша мөрәҗәгать итәргә, ә басманың сыйфатына кагылышлы дәгъваларны исә 43-27-73 номерлы телефон ярдәмендә белдерергә мөмкин. Иганәчеләр өчен журналның исәп-хисап саны **р/с № 40603810562260100025**, Россия Саклык банкының Татарстан Банкы 6672/0253. Корр. счеты **№ 30101810600000000603.** Журнал идеясенең һәм исеменең авторы М. Җ. Сәхапов.

Гигиена сертификаты № 16.09.01. 952.П.0000 74.01.01.

«Сабыйга» журналы Татарстан Республикасының мәгълүмат һәм матбугат министрлыгында 314 сан белән теркәлде. 1994 елның 1 июленнән бирле нәшер ителә.

Производствога бирелде 25.06.2001 ел. Басарга кул куелды 20.06.2001 ел. Форматы 84×108 $^1/_{16}$. Офсет кәгазе № 1. Күләме 5.50 басма табак. 5,55 нәшер-хисап табак. Офсет ысулы белән басыла. Тиражы 6000 данә. Заказ А-265. Ваклап сатуда ирекле бәя.

«Идел-Пресс» дәүләт унитар предприятиесенең полиграфия-нәшрият комплексы. 420066; Казан шәһәре, Декабристлар урамы, 2 йорт.

© «Сабыйга», 2001 ел.

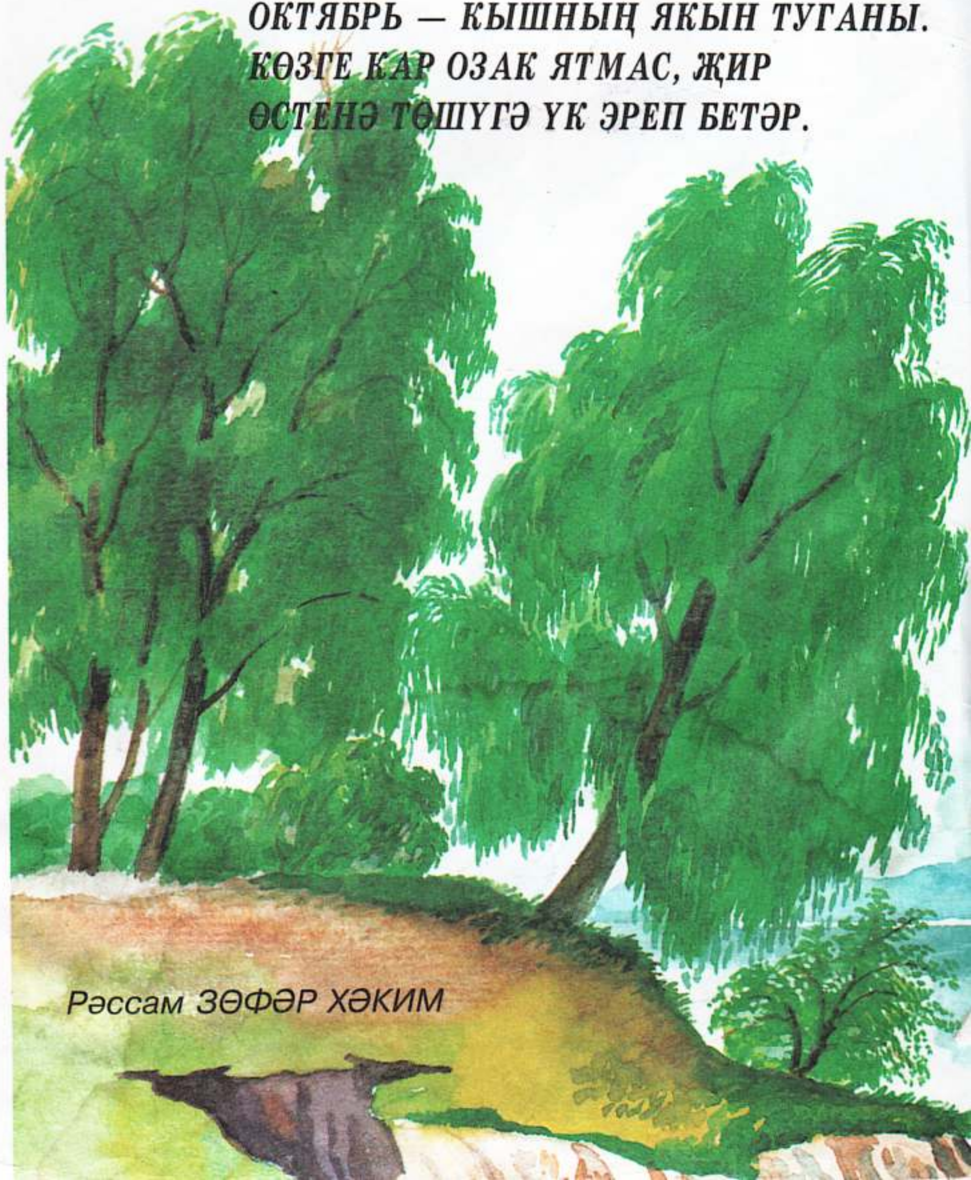
Ел фасыллары

СЕНТЯБРЬ

СЕНТЯБРЬДӘ КҮКРӘГӘН КҮК ҖЫЛЫ
КӨЗНЕҢ ЯКЫНЛАШУЫН ХӘБӘР ИТӘ.
ӘГӘР ЧЫК ЗӘГЫЙФЬ БУЛСА,
УЛ ЯҢГЫРГА ИШАРӘ.
ӘГӘР ҖӘЙ ЯҢГЫРЛЫ, Ә КӨЗ
ҖЫЛЫ КИЛСӘ — КЫШ ОЗЫН БУЛЫР.

ОКТЯБРЬ

СЕНТЯБРЬДӘ АЛМА ИСЕ КИЛӘ,
Ә ОКТЯБРЬДӘ КӘБЕСТӘ ИСЕ.
ОКТЯБРЬ — КЫШНЫҢ ЯКЫН ТУГАНЫ.
КӨЗГЕ КАР ОЗАК ЯТМАС, ҖИР
ӨСТЕНӘ ТӨШҮГӘ ҮК ЭРЕП БЕТӘР.

Рәссам ЗӨФӘР ХӘКИМ

Времена года

СЕНТЯБРЬ

ГРОМ В СЕНТЯБРЕ ПРЕДВЕЩАЕТ
ТЕПЛУЮ ОСЕНЬ.
СЛАБАЯ РОСА — К ДОЖДЮ.
СЫРОЕ ЛЕТО И ТЕПЛАЯ ОСЕНЬ —
К ДОЛГОЙ ЗИМЕ.

ОКТЯБРЬ

СЕНТЯБРЬ ПАХНЕТ ЯБЛОКОМ,
А ОКТЯБРЬ КАПУСТОЙ.
ОКТЯБРЬ — ЗИМЕ РОДНОЙ БРАТ.
ОСЕННИЙ СНЕЖОК —
НЕ ЛЕЖОК: ВЫПАЛ ДА ТАЕТ.

Художник ЗУФАР ХАКИМОВ

Сабыйга

№ 9-10 (87-88) — 2001 г.
(сентябрь-октябрь)

Литературно-художественный журнал для детей старшего дошкольного и младшего школьного возрастов

УЧРЕДИТЕЛИ:
Трудовой коллектив редакции журнала «Сабыйга», администрация г. Казани, редакция журнала «Мирас», Министерство образования Татарстана

Главный редактор
МИНАХМЕД САХАПОВ

Совет редакции:
Алла Айсина
Ирек Арсланов
Фаил Ахмадиев
Махмут Ахметзянов
Альфия Галимзянова
Шаукат Галиев
Айрат Зарипов
Фирдаус Зарифуллин
Лилия Сахапова
Булат Солтанбеков
Фарис Харисов
Вахит Хаков
Загир Хакимов
Зуфар Хакимов
Анас Хасанов

На обложке рисунки Альберта Галимова.

Индекс детского журнала «Сабыйга» — **73954.** Подписка на журнал производится без каких-либо ограничений во всех отделениях связи Республики Татарстан, в областях, краях, республиках Российской Федерации, в государствах Ближнего и Дальнего Зарубежья. Журнал выходит на татарском и русском языках. Адрес редакции: 420066; г. Казань, ул. Чистопольская, 5; а/я № 227. Тел.: *(8432)* **49-35-54.** По вопросам доставки и подписки обращаться по телефону 38-59-78, качества печати 43-27-73. Для спонсоров журнала: **р/с № 40603810562260100025** в Банке Татарстан Сбербанка России 6672/0253. **Корр. счет № 30101810600000000603** в РКЦ НБ РТ, БИК 049205603. ИНН № 1654002150. Код ОКОНХ — 87100, код ОКПО — 12986213. Автор идеи и названия журнала М. Ж. Сахапов.

Гигиенический сертификат № 16.09.01.952. П.0000 74.01.01. от 24.01.2001 г.

Журнал «Сабыйга» зарегистрирован в Мининформпечати РТ. Свидетельство № 314. Выходит с 1 июля 1994 года.

Сдано в производство 25.06.2001 г. Подписано в печать 20.06.2001 г. Формат 84x108 1/16. Офсетная бумага № 1. Объем 5.50 п.л. Учетн.-изд. л. 5,55. Печатается офсетным способом. Тираж 6000 экз. Заказ А-265. Цена договорная.

ГУП ПИК «Идел-Пресс». 420066; г. Казань, ул. Декабристов, 2.

© «Сабыйга», 2001 г.

Габдулла Тукай

ПЕЧӘН БАЗАРЫ, ЯХУД ЯҢА КИСЕКБАШ

БАРЧА КАРТЛАР: «ЯХШЫ БУ, ЯХШЫ!» — ДИЛӘР.
«ВӘТ МЕНӘ РӘХМӘТ! БАБАЙ ТАПТЫ», — ДИЛӘР.

БУ БАБАЙ ФИКРЕН ТУРЫ ИТСЕН ХОДА!
ИТТЕ БЕР МӨЭМИН КЕШЕ ШУНДА НИДА:

«МИҢЛЕБАЙ! БАР, ТИЗ, КАРӘХМӘТНЕ ЧАКЫР!» —
ЧАПТЫ КИТТЕ МИҢЛЕБАЙ ЧАТЫР-ЧАТЫР.

ҮТМӘГӘНДЕР КҮЗ АЧЫП ЙОМГАН ЗАМАН,
КИЛДЕ ДӘ ҖИТТЕ КАРӘХМӘТ — КАҺРЕМАН.

ЭСТӘДЕ БАШНЫ КҮТӘРЕП БАКМАГА:
ГАЙРӘТЕН ВӘ КУӘТЕН КҮРСӘТМӘГӘ.

НИЧӘ КЕМ ЗУР ӘЙЛӘДЕ— КҮТӘРМӘДЕ,
ЗӘРРӘ МЫСКАЛ ҖИРЕННӘН ТИБРӘТМӘДЕ.

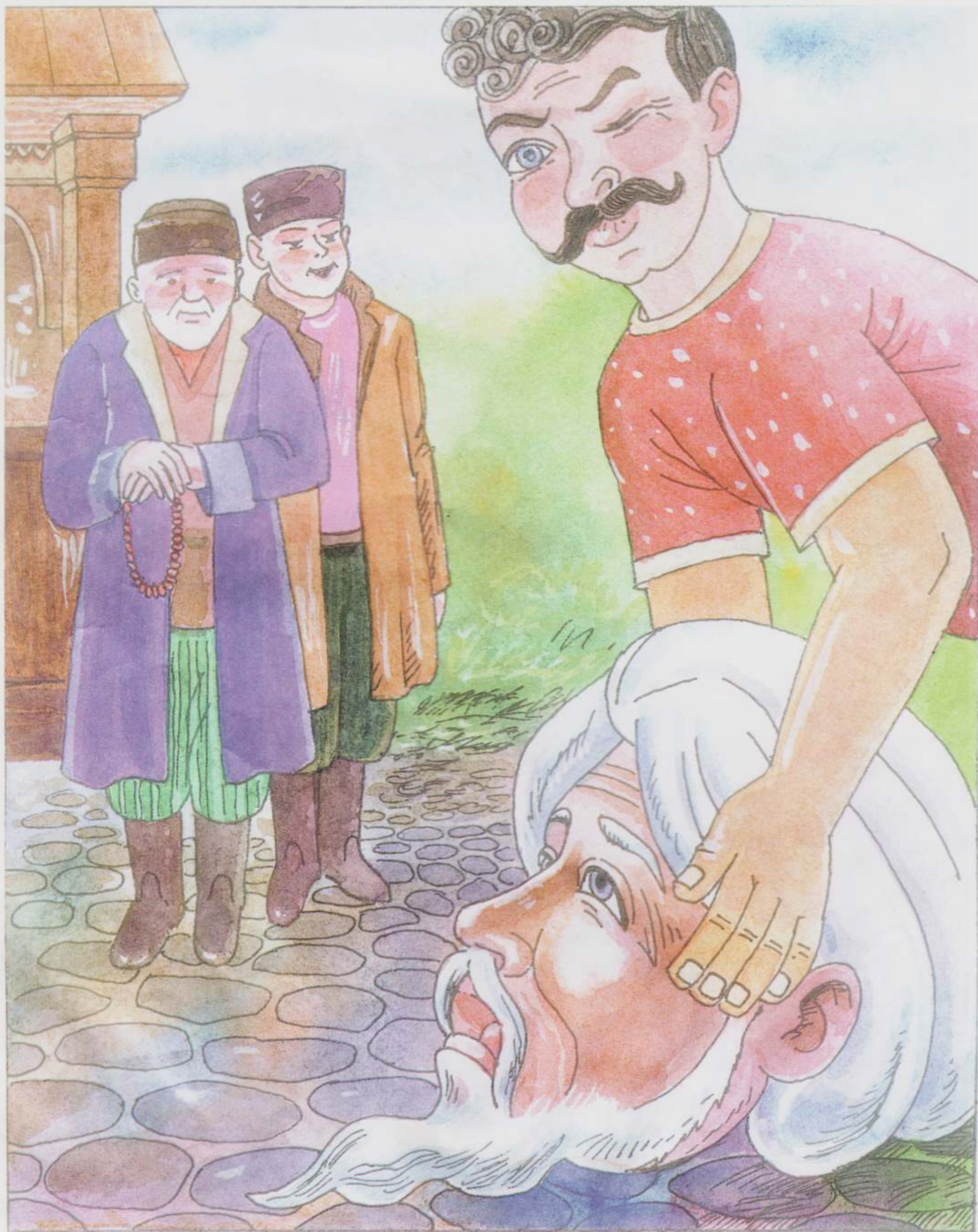
ҺИЧ КҮТӘРАЛМЫЙ АНЫ, ХӘЙРАН КАЛА;
КӨЧЛӘНӘ, ТИРЛИ БАТЫР, ХӘЛДӘН ТАЯ.

УЛ БАШ ӘЙТӘ: «БУ КАРӘХМӘТ ШАШТЫМЫ?
УЛ КҮТӘРЕРЛЕК ҖИҢЕЛ БЕР БАШМЫ БУ?

БЕР ТҮГЕЛ, МЕҢЛӘП КАРӘХМӘТ КИЛСӘ ДӘ,
ХӘТТА ЗАЙКИН, МЕДВЕДЕВ БЕР БУЛСА ДА,

ҺИЧ НАСЫЙП БУЛМАС АЛАРГА КУЗГАТУ,
ФАЙДАСЫЗДЫР КУЗГАТЫРГА КҮЗ АТУ.

(Дәвамы бар.)

Рәссам ЗӨФӘР ХӘКИМ

Мәдәния ИЛЬЯСОВА

Минтимер абыкай

(Балачактан кайбер хатирәләр)

Бер урамда – сигез бала

Әрлән урамы... Әнәктәге безнең дүрт йортлык урамны халык әнә шулай атап йөртә иде. Өске як урам— Йомран урамы. Без бер урамда сигез бала үстек – Зөфәр, Сәхия, Халидә, Нәфисә, Галия, Мөнҗия апа (утыз алтынчы елгы) һәм Минтимер абыкай белән мин...

Тату үскәнбездер инде, әйткәләшкәнебезне, сугышканыбызны бер дә хәтерләмим...

Үрәчәле чана, такта чаңгы

Кыш көне тау шуганда чаналар җитми иде. Үрәчәле өч чана каян килеп шул хәтле балага җитсен инде. Әле өстәвенә шулар еш ватылып-җимерелеп тора... Ярый әле Нуретдин абый белән Минтимер абыкай бар – алар ватык чананы шундук рәтләп куялар. Тагы шул хәтердә: Минтимер абыкай (Габделхак абый белән бергә) һәр малайга тактадан чаңгы ясап бирде. Олтанлы киез итекләр киеп, шул чаңгыларны тагып, куанышып шуалар иде малайлар...

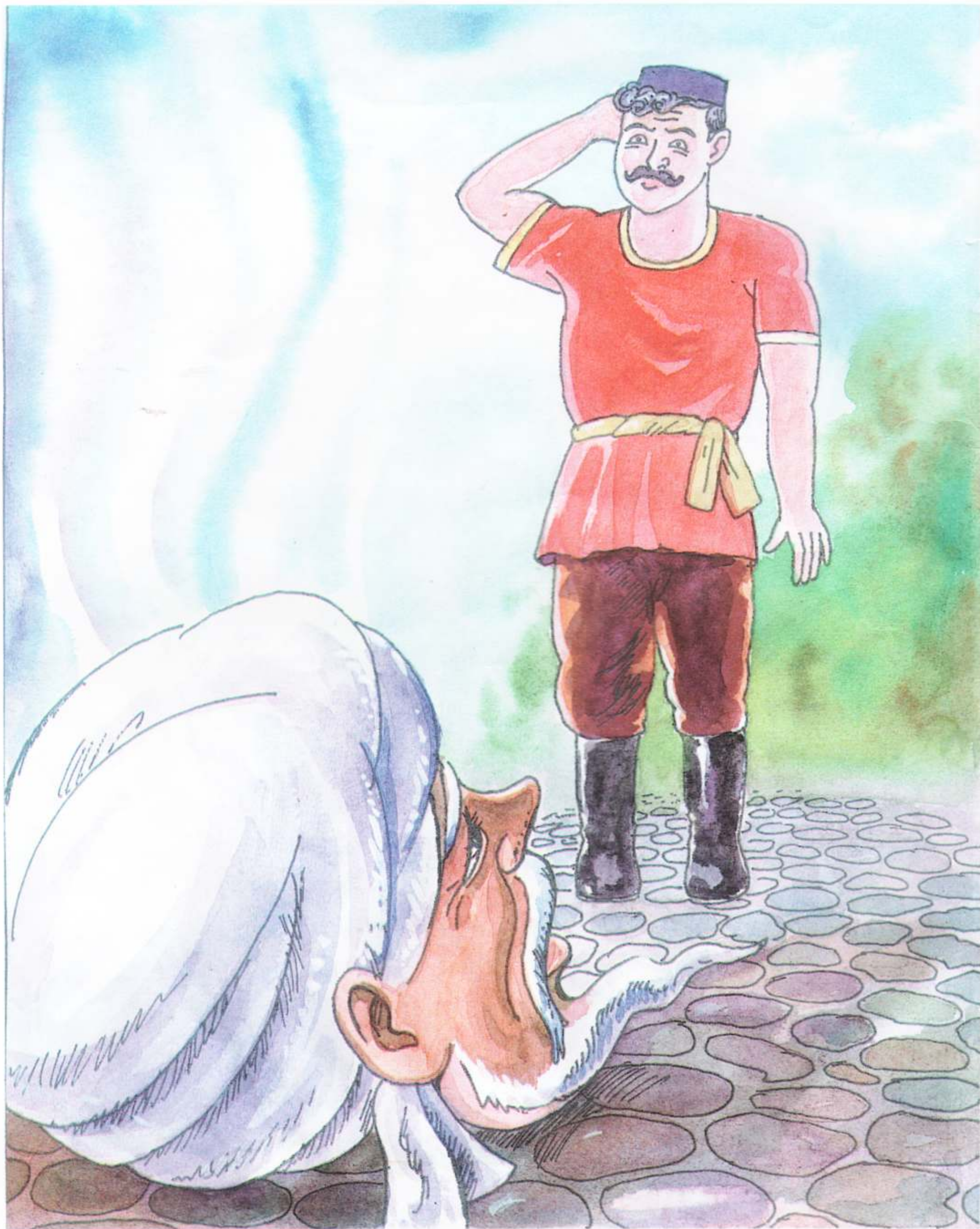
Әти... абыйдан өйрәнә

Безнең Минтимер абыкай бик әйбәт укыды. Бала чагыннан ук аңа әткәй бик зур өмет белән карый иде. «Син безнең прокурор булырсың, син безнең министр булырсың, син безнең галим булырсың!» – дип әйтә торган иде. Безнең әти мәдрәсәдә өч сыйныф кына укыган кеше. Күп нәрсәне үзлегеннән өйрәнгән. Минтимер абыйның әтигә партия тарихын тулысы белән сөйләп-аңлатып чыкканын хәтерлим. Шул вакытта ук аның фикерләү дәрәҗәсе зур булган инде...

Кагыйдә һәм мөстәкыйльлек

Минтимер абый мине мөстәкыйль булырга өйрәтте. Ничек итепме?! Мин сорый идем (еш кына): «Моны ничек эшлисе?» – дип. Ул әүвәл: «Кагыйдәсе бар аның, укы, өйрән!» — дип әйтә иде. Мин һаман да аңлый алмыйча интексәм генә – әйбәтләп төшендерә. Минтимер абыйча бу шулай инде: башта үзең укы, уйлан, тырыш, эшлә. Тагын бер бик әйбәт сыйфаты бар иде Минтимер абыйның: ул вакытны дөрес бүлә белә – уйнады, малларны карады... дәрескә утыра. Ә безгә, безнең ишеләргә, күбрәк уйнау кирәк инде...

Художник ЗУФАР ХАКИМОВ

Габдулла Тукай

СЕННОЙ БАЗАР, ИЛИ НОВЫЙ КИСЕКБАШ

— ВЕРНО! — АКСАКАЛЫ ВМЕСТЕ ГОВОРЯТ.—
ТЫ, СТАРИК, ДОСТОИН ЧЕСТИ, ГОВОРЯТ.

— ПОМЫСЛЫ АЛЛАХА ТЫ СУМЕЛ ПОСТИЧЬ!—
НЕКИЙ МУСУЛЬМАНИН ТУТ ЖЕ БРОСИЛ КЛИЧ.

— ЭЙ, ЗА КАРАХМЕТОМ, МИНЛЕБАЙ, СТУПАЙ!—
РЕЗВО ПРИПУСТИЛСЯ К ЦИРКУ МИНЛЕБАЙ.

НЕ УСПЕЛ ПРОСТЫНУТЬ МИНЛЕБАЯ СЛЕД.
КАК НА МЕСТО ЛИЧНО ПРИБЫЛ КАРАХМЕТ.

КИСЕКБАША СРАЗУ ОН ХОТЕЛ ПОДНЯТЬ,
ЧТОБ ОТВАГУ, СИЛУ, ХВАТКУ ПОКАЗАТЬ.

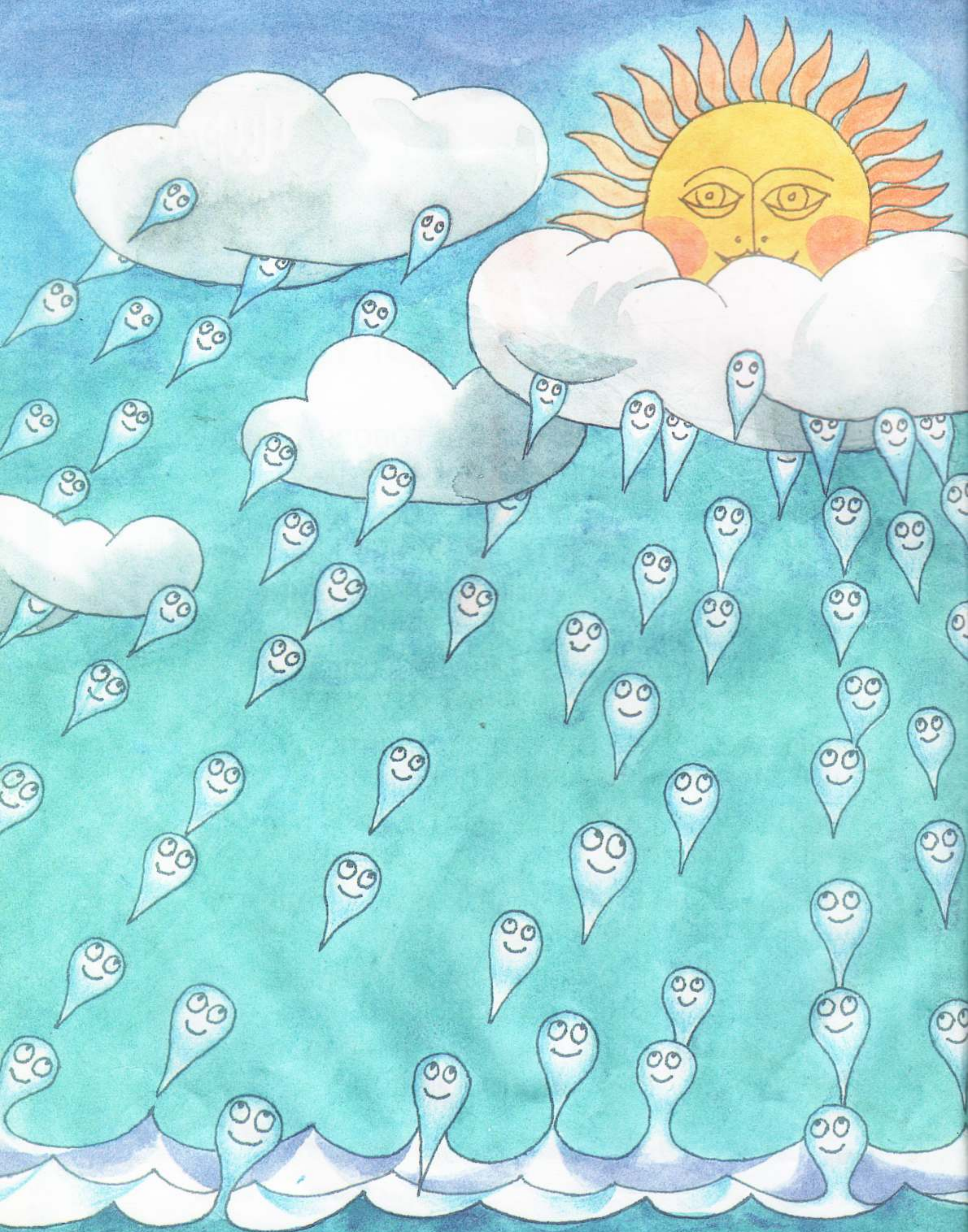
ТУЖИТСЯ И ЗЛИТСЯ, ВЕСЬ ВСПОТЕЛ, ПЫХТИТ...
ГОЛОВА С УСМЕШКОЙ ЛЮДЯМ ГОВОРИТ:

— НЕ С УМА ЛИ СПЯТИЛ КАРАХМЕТ ВАШ ВДРУГ?
ЗДЕСЬ, ПОЖАЛУЙ, МАЛО ДВУХ И ДЮЖИХ РУК.

ЕСЛИ С КАРАХМЕТОМ ВЗЯТЬСЯ ОСТАЛЬНЫМ,
ДА ПРИДЕТ ЗАЙКИН, ДА МЕДВЕДЕВ С НИМ,—

ВСЕ РАВНО НЕ СДВИНУСЬ ДАЖЕ И НА ПЯДЬ,
И ОБ ЭТОМ ГЛУПО ДАЖЕ ПОМЫШЛЯТЬ.

(Продолжение следует.)

БАЛАЛАР ЭНЦИКЛОПЕДИЯСЕ

Болыт нәрсә ул?

Дым белән тулган җылы һава күккә күтәрелә. Билгеле бер биеклеккә җиткәч, ул суына. Бик түбән температурада ул бөтен дымны су пары хәлендә тотып тора алмый. Шуңа күрә артык дым болытларны хасил иткән бәләкәй су тамчыларына һәм боз кристалларына әверелә.

Бер-берсенә бик охшаган болытлар булмый, чөнки алар даими рәвештә үзләренең формаларын үзгәртеп торалар. Болытларның төрле формада булуы аларның төрле биеклектә һәм төрле температурада барлыкка килүләренә бәйле.

Су пары сыеклыкка әйләнгәннән соң (бу процесс конденсация дип атала), ул тузан һәм һаваның башка кисәкчекләре белән аралаша. Суның бәләкәй генә тамчысы җил белән сахрадан, коры биек таулардан һәм вулканнардан китерелгән нәни кисәкчәләр тирәсендә формалаша. Бу бәләкәй кристаллар океан тозларыннан, яндырылган ташкүмернең көлләреннән һәм башкалардан хасил булалар.

Бер яңгыр тамчысы барлыкка килсен өчен 100000000 якын бик вак тамчы бөртекләре кирәк. Ә болыт хасил булсын өчен миллионнарча шундый тамчы булырга тиеш. Киңлеге бер чакрым, озынлыгы бер чакрым һәм биеклеге бер чакрым булган шундый болыт тамчылар рәвешендәге 790 тоннага якын судан һәм пар хәлендәге 7940 тонна диярлек судан торырга мөмкин.

Урыс теленнән
ЛИЛИЯ СӘХАПОВА
тәрҗемәсе.

Рәссам ИЛДАР ӘХМӘДИ

ДЕТСКАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Что такое туча?

Теплый воздух, наполненный влагой, поднимается в небо. Когда он достигает определенной высоты, он остывает. При более низкой температуре он больше не может содержать всю влагу в виде водяного пара. Поэтому лишняя влага преобразовывается в маленькие капельки воды, кристаллики льда, из которых и состоит облако.

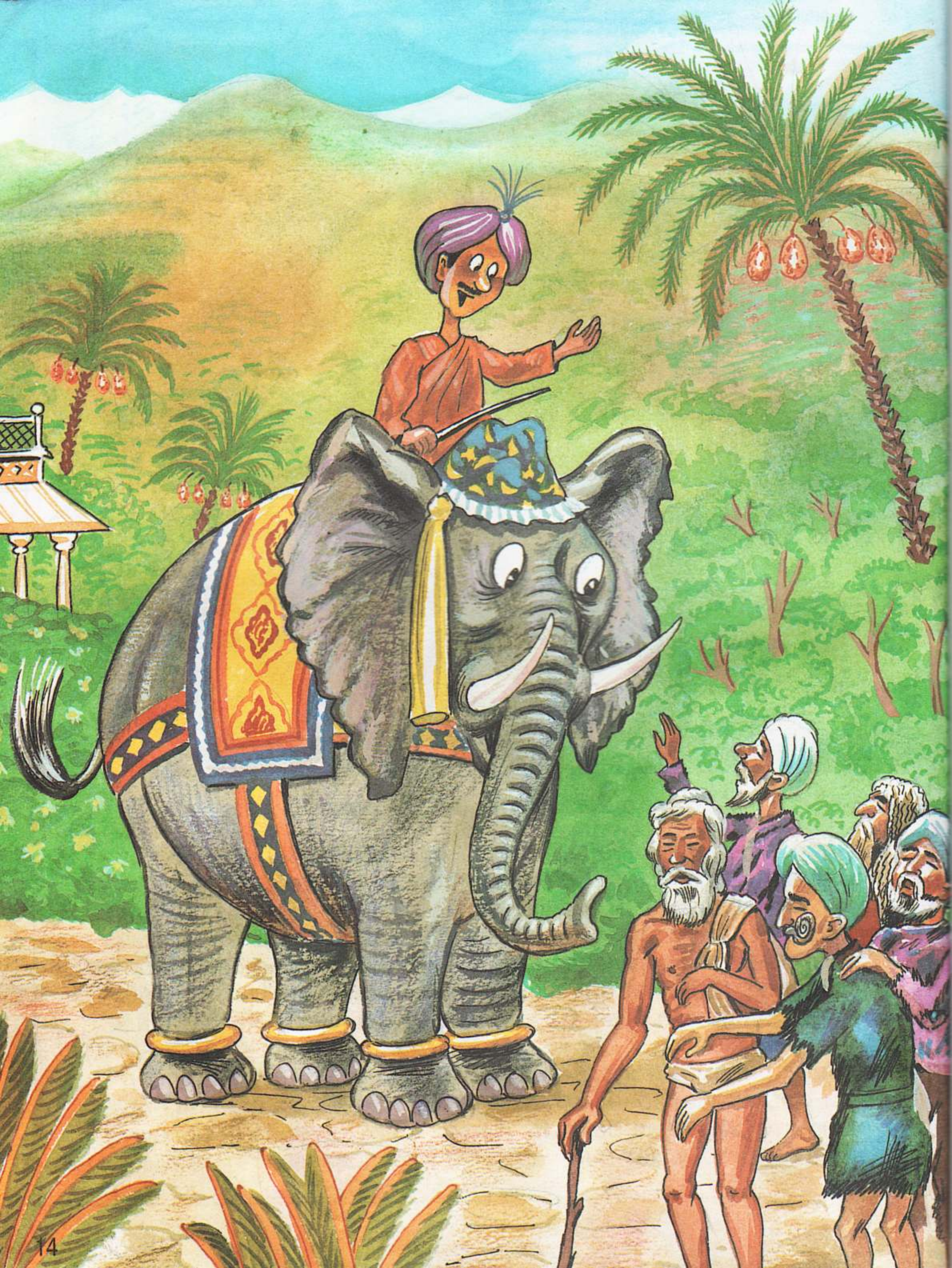
Не существует двух точно похожих друг на друга облаков, тем более что они постоянно изменяют свою форму. Облака имеют разную форму потому, что их образование происходит на разной высоте и при разной температуре.

После того как водяной пар превращается в жидкость (этот процесс называется конденсацией), он вступает в контакт с пылью и другими частичками воздуха. Мельчайшая капелька воды формируется вокруг каждой такой крохотной частички, которые принесены ветром из пустынь, сухих высокогорий и вулканов. Это мелкие кристаллики соли из океанов, крохотные кусочки золы от сожженного каменного угля и многое другое.

Необходимо около 100000000 мельчайших капелек, чтобы образовалась одна дождевая капля. А чтобы образовалась облако, нужны миллионы и миллионы таких капелек. Такое облако размером километр в ширину, километр в длину и километр в высоту может содержать около 790 тонн воды в виде капель и почти 7940 тонн воды в виде пара.

Художник ИЛДАР АХМАДИЕВ

Фил кемгә охшаган?

(Һинд халык әкияте)

Бер кеше филгә утырып Бенареска барганда юлда хәерчеләрне очрата.

Хәерчеләр филгә каршы атлыйлар һәм беркая да борылмыйлар.

— Китегез юлдан! — дип кычкыра әлеге кеше.— Алдыгызда фил булуын күрмисезмени? Ул сезне таптап китәчәк!

Хәерчеләр як-якка ташланалар һәм арадан берсе болай дип әйтә:

— Каршыбызда фил булуын кайдан белик соң! Без барыбыз да тумыштан сукырлар.

Ә икенче хәерче:

— Мөхтәрәм әфәнде, бәлки сез филнең нәрсәгә охшаган булуын безгә әйтерсез? — дип эндәшә.

— Якын килегез дә аны капшап карагыз,— дигән тәкъдим ясый хуҗа.— Шунда инде сез филнең нинди шәп хайван булуын күз алдына китерерсез!

Сукырлар шулай эшлиләр дә.

Алар, филгә якын килеп, аны капшый башлыйлар. Берсе койрык очын тота, икенчесе — аягын, өченчесе — колакларын, дүртенчесе — хортумын, бишенчесе исә — янын.

Фил хуҗасы киткәч, койрык очын капшап караган беренче сукыр:

— Фил себеркегә охшаган икән бит! — дип әйтә.

— Нәрсә уйлап чыгарасың инде? — ди, гаҗәпләнеп, фил аягын капшап караганы.— Фил колоннага охшаган!

Филнең колагына кагылган өченче сукыр:

— Икегез дә тузга язмаганны сөйлисез! Фил гаҗәп зур лотос яфрагына охшаган! — дип кычкырып җибәрә!

— Юләрлек бу! — дип кычкыра дүртенчесе.— Фил юан арканга охшаган!

(Дәвамы бар.)

Урысчадан
ФИРДӘВЕС ЗАРИФ
тәрҗемәсе.

Рәссам ИЛДУС ӘҖӘМ

На кого похож слон?

(Индийская сказка)

Один человек ехал на слоне в Бенарес и встретил на дороге нищих.

Нищие шли навстречу слону и никуда не сворачивали.

— Прочь с дороги! — закричал человек.— Разве вы не видите, что перед вами слон? Он вас растопчет!

Нищие бросились в сторону, и один из них сказал:

— Откуда нам знать, что перед нами слон? Мы все слепы от рождения.

А второй нищий промолвил:

— Почтенный господин, может быть, вы скажете, на что похож слон?

— Подойдите и ощупайте его,— предложил хозяин слона.— Тогда вы сможете представить себе, какое прекрасное животное — слон!

Незрячие так и сделали. Они приблизились к слону и начали его ощупывать. Один потрогал кончик хвоста, другой — ногу, третий — уши, четвертый — хобот, пятый — бок.

Когда хозяин слона уехал, первый слепой, который щупал кончик слоновьего хвоста, сказал:

— Оказывается, слон похож на метелку!

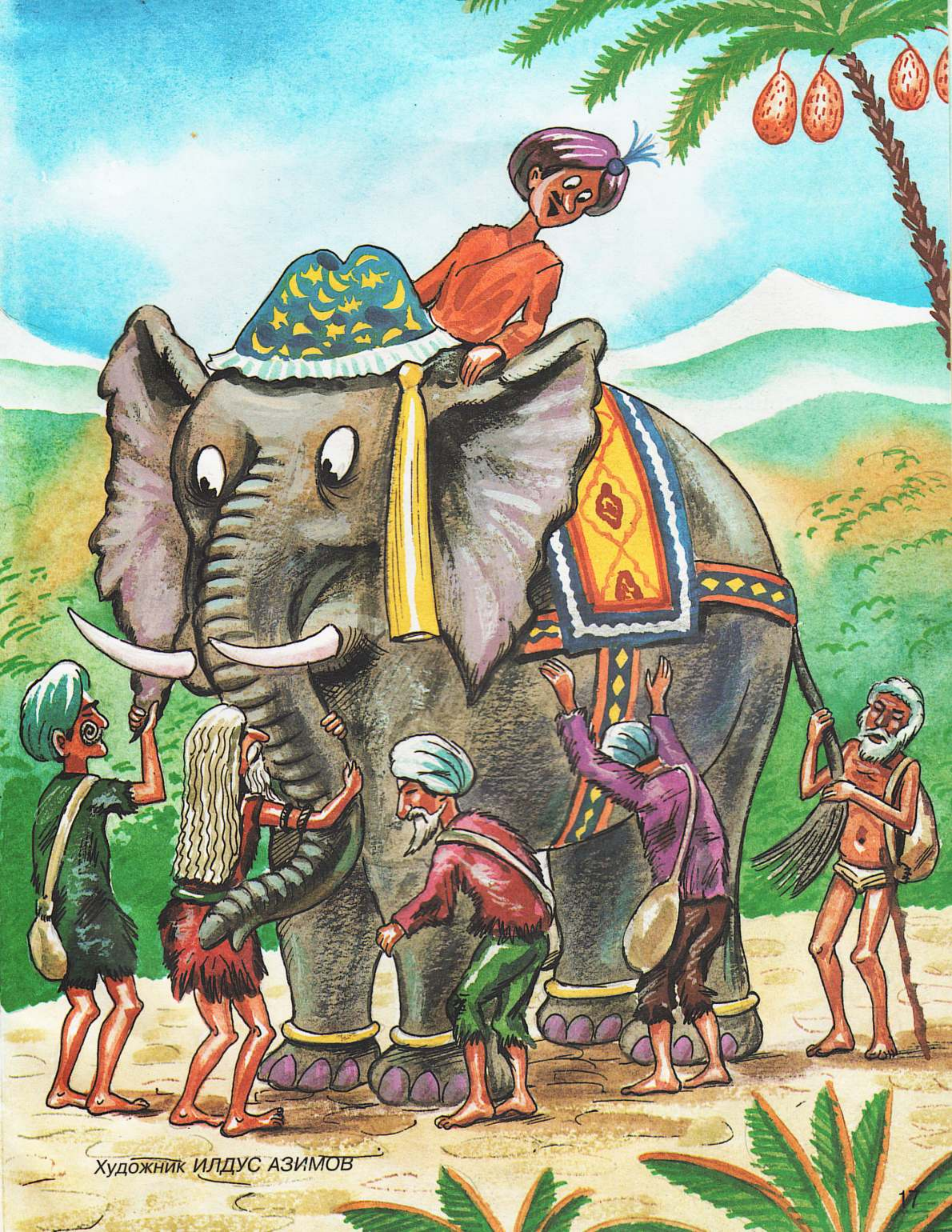
— Что ты выдумываешь? — удивился тот, который щупал слоновью ногу.— Слон похож на колонну!

Третий слепой — он трогал ухо слона — воскликнул:

— Оба вы говорите вздор! Слон похож на лист огромного лотоса!

— Глупости! — Закричал четвертый.— Слон похож на толстый канат!

(Продолжение следует.)

Художник ИЛДУС АЗИМОВ

Күркә

Бу эре кош Европада бары XVI гасырда гына күренә башлый. Аны Үзәк Америкадан китерәләр. Бирсдә күркәне әле испан басып алучылары (колонистлары) килгәнче үк майя индеецлары үрчеткән булалар. Бу континентта ак каурыйлы кошларны ябып тоталар. Шактый соңрак ак каурыйлы бельтевилье, яки бронза токым кебек кыйммәтле токымнар китереп чыгарыла. Ярым ирекле тереклек итүче күркәләр бөҗәкләр, суалчаннар, киртә эченә сибелгән иген бөртекләре белән тукла624налар. Алар, иректәгегә караганда, тоткынлыкта күбрәк санлы.

Кыргый күркә әле Мексиканың куе булмаган урманнарында һәм Америка Кушма Штатлары территориясенең күпчелек өлешендә очрый. Алар, туктаусыз аулау нәтиҗәсендә, чак кына кырып бетерелмиләр. Бары махсус чаралар гына кыргый күркәне тулысынча юкка чыгудан коткарып кала. Әмма йорт кошлары кыргый туганнарыннан күбрәк.

Күркә, кулга ияләштергәннән соң да, бернинди үзгәреш кичерми. Билгеле, аның күләмнәре зурая: буе 90—120 см., ата кошның авырлыгы — 18 кг. га, ә ана күркәнеке — 13 кг. га җитә. Күркәнең төсе дә башка төсмерләр ала, әмма үз-үзен тотышы, холкы элеккечә кала. Чынлап та, кыргый кош күбрәк җирдә йөри, бары тик төн үткәрергә генә агачка очып куна.

Урысчадан
ФИРДӘВЕС ЗАРИФ
тәрҗемәсе.

Рәссам ЗӨФӘР ХӘКИМ

Индейка

Эта крупная птица появилась в Европе лишь в XVI в., куда была привезена из Центральной Америки, где ее разводили индейцы майя задолго до прибытия испанских колонистов. На этом континенте птицы с белым оперением содержались в неволе. Гораздо позже были созданы породы, которые сейчас ценятся больше всего, такие, как бельтсвильская белая, с белым оперением, или бронзовая порода. Индейки, которые живут полусвободно, питаются насекомыми, червями, зернами, попадающими им в загоне. Они более многочисленны в неволе, чем на свободе.

Дикая индейка еще встречается в негустых лесах в Мексике и на большей части территории Соединенных Штатов Америки, где она чуть было не исчезла, став жертвой безудержной охоты. Специальные меры спасли ее от полного исчезновения, но домашних птиц гораздо больше, чем их диких собратьев.

Индейка совсем не изменилась после приручения. Разумеется, размеры ее стали крупнее: длина достигает 90—120 см, вес самца — до 18 кг, самки — до 13 кг, да и окраска приобрела другие оттенки, но поведение осталось тем же. В самом деле, дикая птица передвигается по земле, а взлетает лишь для того, чтобы провести ночь на дереве.

Художник ЗУФАР ХАКИМОВ

Акбай

(Хикәя)

Бервакыт, Уфа якларына кайтканда, без кечкенә этебезне — Акбайны да үзебез белән алдык. Зур станцияләрдә аның белән перронга чыккаладык. «Казан—Уфа» поезды Туймазыда ярты сәгать тора. Акбайга чәчәк клумбалары бик ошады. Хәтта аларны иснәп тә карады ул. Ләкин тиздән без бара торган вагон янына чапты, поезддан торып калмыйм дип курыкты бугай. Халык бу тамашаны көлеп карап торды.

Уфада Республика Матбугат йортына Акбайны да алып бардык. Журналистлар аны бик яратты, ә фотографлар аны төшереп алдылар. Тиздән фотосы газеталарда басылып та чыкты.

Авылга кайткач, Акбай ишек алдында йөри торган чебиләрне куып китте. Ләкин, «алай ярамый», дигәч, тынычланды һәм чебиләргә әһәмият тә бирми башлады. Су буенда каз бәбкәләренә гаҗәпләнебрәк карап торса да, аларга тимәде. Мөгаен, чебиләр белән булган хәлне искә төшергәндер.

Бервакыт Акбай ничектер үзе генә урамга чыккан, ә без моңа әһәмият бирмәгәнбез. Мин аның үзәк өзгеч тавышын ишетеп, урамга йөгердем. Акбайны бер зур эт куа икән. Аз гына соңга калсам, бозаудай эт аны өзгәләп ташлаган булыр иде. Әнә шуннан соң Акбайның миннән башка урамга чыкканы юк. Аны бервакытта да муенса белән йөрткәнем булмады, чөнки миннән ерак китми. Шунысы да бар: мин берничә сәгатькә эш белән чыгып китсәм, ул мине атна-ун көн күрмәгәндәй каршы ала, ишеккә йөгереп килә, нәрсәдер әйтергә теләгәндәй, күзләрен тутырып карый.

МӘХМҮТ ӘХМӘТҖАНОВ,
академик.

Рәссам ЗАҺИР ХӘКИМ

Акбай

(Рассказ)

Однажды, во время поездки в Уфу, мы с собой взяли маленькую собачку — Акбая. Во время остановок на больших станциях с ней выходили на перрон. Поезд «Казань—Уфа» на станции Туймазы стоит полчаса. Здесь Акбаю понравились клумбы со цветами, она их даже понюхала. Но вскоре побежала в сторону нашего вагона, видимо, думала, что ее забудут и она отстанет от поезда. Народ с улыбкой наблюдал за Акбаем.

В Уфе мы были в Доме печати. Журналистам Акбай очень понравилась, а фотографы ее сфотографировали и вскоре в газетах появились снимки нашей собачки.

Приехав в деревню и войдя во двор нашего дома, Акбай увидела меленьких цыплят (конечно, впервые) и набросилась на них. Но мы сказали «нельзя!», и она успокоилась, перестала вообще обращать на них внимание. На берегу реки с удивлением наблюдала за гусятами, но уже не гоняла их, видимо, вспомнила цыплят.

Как-то без нас Акбай выбежала на улицу, а мы это не заметили. Но вскоре я услышал ее очень встревоженный лай, мигом выскочил на улицу и увидел вот какую сцену: большая собака почти догоняет Акбая, и опоздай я на секунду, моя собачка была бы разорвана на куски. После этого она перестала без меня на улицу выходить. Я ее на привязи ни разу не водил, ибо Акбай и без этого ходит только около меня.

Мы Акбая очень любим. Она — тоже. Когда я ухожу из дома по делу на несколько часов, она меня встречает так, как будто не виделись дней десять, бегает вокруг, смотрит на меня умными глазами, как бы пытаясь что-то объяснить.

МАХМУТ АХМЕТЗЯНОВ,
академик.

Художник ЗАГИР ХАКИМОВ

Рәссам АЛЛА АЙСИНА

ВОР У ВОРА ДУБИНКУ УКРАЛ

(Французская народная сказка)

Приятели с радостью согласились. Один из них забрался на дерево и положил кошелек в сорочье гнездо. Удостоверившись, что никто его не видел, он спустился на землю.

— Куманек,— сказал он приятелю,— теперь мы можем спать спокойно: никто меня не видел.

— Тем лучше. Но меня смущает корова, что пасется вон на том лугу. Как-то очень уж подозрительно глядела она на тебя, пока ты взбирался на тополь. Что, если она нас выдаст?

— Дружище, ты в своем уме? Ты отлично знаешь, что корова не умеет говорить. К тому же она не знает, зачем я туда лазил.

— Ты прав.

Довольные друзья простились с крестьянином, при котором все это происходило, двинулись дальше и вскоре добрались до своего родного города Вильдье.

Едва они скрылись, как крестьянин влез на дерево, забрал кошелек с золотыми монетами, а вместо него положил коровью лепешку.

Погостив три дня, наши друзья снова отправились в Кутанс. Дойдя до тополя, один из них полез за кошельком. Но — увы! Вместо кошелька нашел там нечто совсем другое.

Услышав об этой находке, его приятель стал рвать на себе волосы.

— Ну, куманек, кто был прав? Я еще тогда сказал, что корова не внушает доверия. Недаром она так странно на нас глядела. Не иначе как она сыграла с нами эту шутку!

— Так ты полагаешь, что это дело коровы?

— На кого еще мы можем подумать, черт возьми! Она одна видела и мало того, что обворовала нас, еще над нами же посмеялась!.

(Конец.)

Художник АЛЛА АЙСИНА

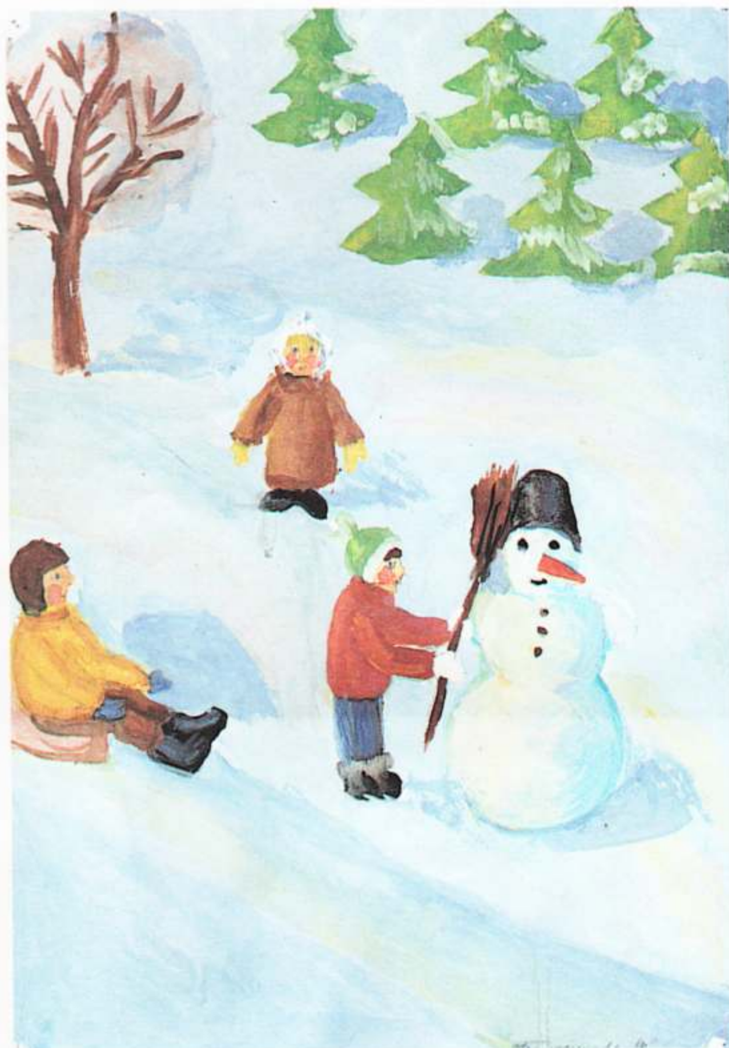

САБЫЙЛАР ИЖАТЫ

ДЕТСКОЕ ТВОРЧЕСТВО

Безнең вернисажда Казан шәһәрендәге 3 нче санлы Балалар сәнгать мәктәбендә шөгыльләнүче яшь рәссамнар эше күрсәтелә. Балалар әйләнә-тирә дөньяны үзләре күргәнчә сурәтлиләр. Бу эштә аларга балалар белән эшләү осталыгы булган тәҗрибәле педагоглар — О.В. Халитова, И.Б. Альменова, Т.А. Зубрилина, А.В. Терентьева һәм О.В. Федорова ярдәм итәләр.

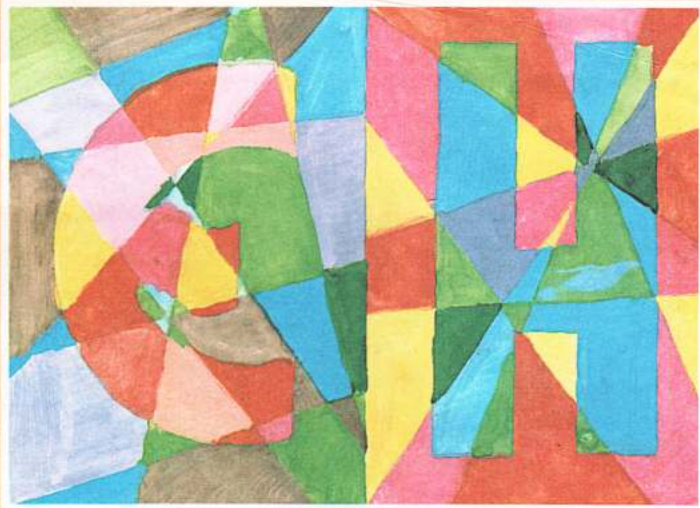
Тәкъдим ителгән рәсемнәрне сез кырыс хөкем итмәссез дип өметләнәбез, чөнки Маша Пищерина, Надя Егорова, Сергей Преснухин, Арина Посконина, Тимур Солтанов, Лена Асафова һәм Саша Черникова рәсемнәрен матбугатта әле беренче мәртәбә генә бастыралар.

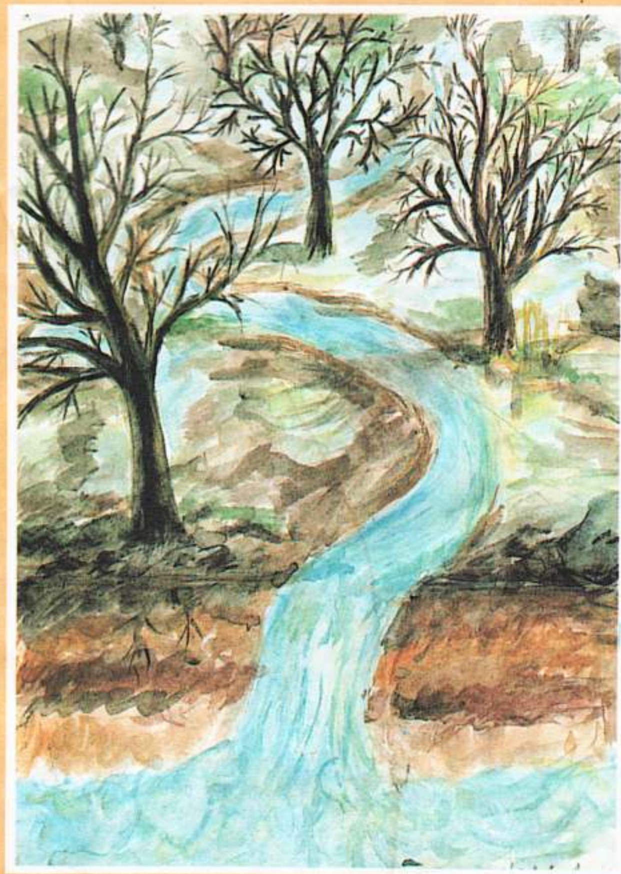
На нашем вернисаже представлены работы Детской художественной школы № 3 города Казани. Юные художники изображают жизнь, которую видят вокруг себя. Помогают им в этом опытные педагоги, не первый год работающие с детьми. Это О.В. Халитова, И.Б. Альменова, Т.А. Зубрилина, А.В. Терентьева, О.В. Федорова.

Надеемся, вы не будете слишком строгими, ведь для Маши Пищериной, Нади Егоровой, Сергея Преснухина, Арины Поскониной, Тимура Султанова, Лены Асафовой и Саши Черниковой — это первая публикация!

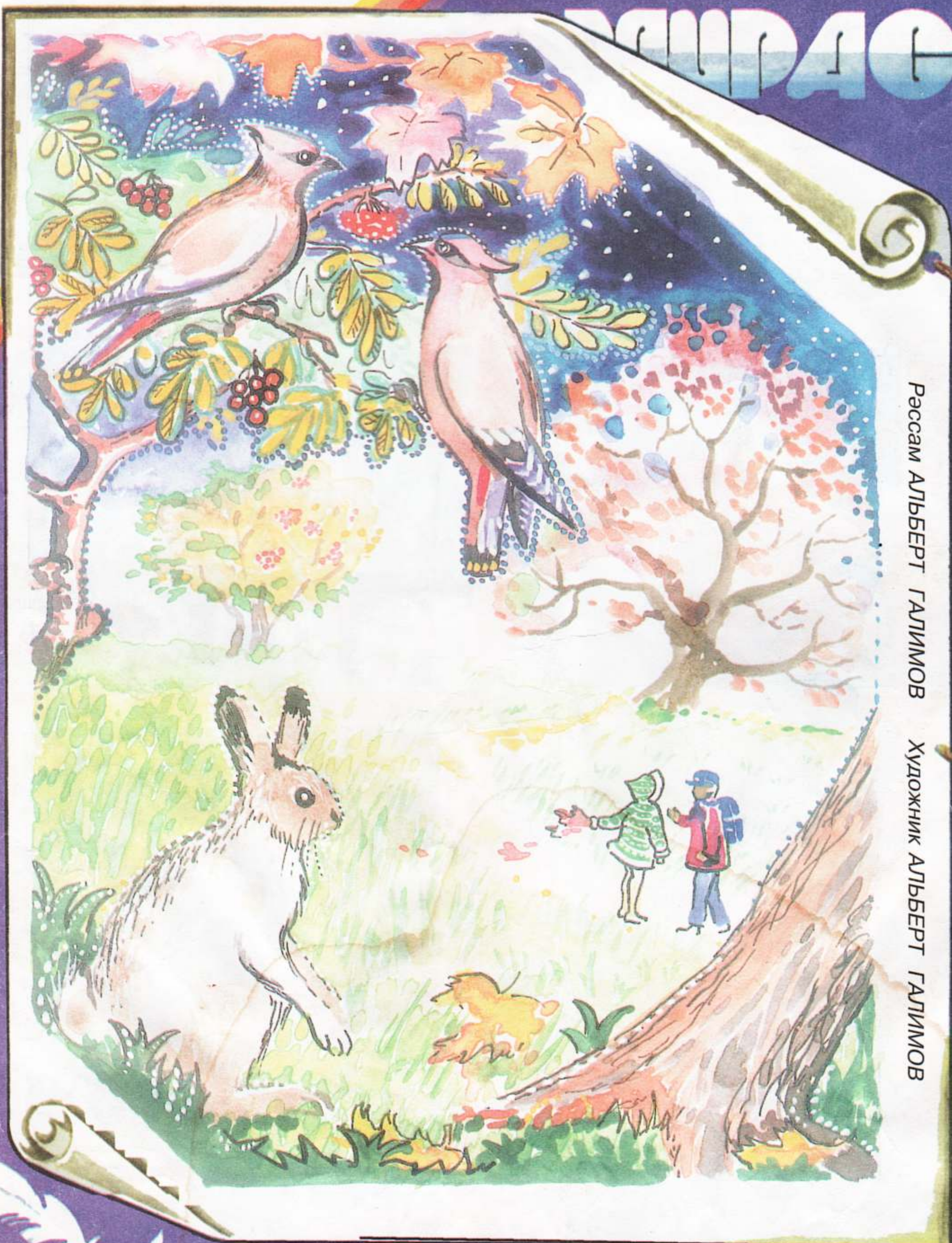

Индекс 73954

Рәссам АЛЬБЕРТ ГАЛИМОВ

Художник АЛЬБЕРТ ГАЛИМОВ

Цена договорная